

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

תענית - ה'

1. סוף זמן ותן טל ומטר: ר' יהודה - שיעבוד הפסח. ר' מאיר שיצא ניסן, שנא' גשם מורה ומלקוש בראשון [חודש ניסן] וקשה על הפסוק, שהרי היורה הוא בחשוון?

אכן היורה בחשוון. אלא שבימי יואל בן פתואל היה מכת ארבה ולאחריה עצירת גשמים, וירדה רביעה ראשונה בא' בניסן. והנביא אמר להם לצאת ולזרוע ואפילו מי שיש לו רק קב או קביים שיזרעו, ולא יאכלנו. ונעשה נס ונתגלה להם תבואה שאצרו העכברים. וזרעו ב- ב,ג,ד ניסן ובה' ניסן ירדה רביעה שניה, ובט"ז ניסן הקריבו עומר. גדל 11 יום במקום 6 חודשים. ועליהם נאמר: "הזורעים בדמעה [רעב] ברינה יקצורו". "הלוך ילך ובכה" - השור חורש רעב, "בא יבוא ברינה" - וכשחוזר אוכל שחת. "נושא אלומותיו" - ברכה בתבואה, שהשיבולת ארוכה פי 2 מהקנה.

2. אלו שאלות שאל רב נחמן לרבי יצחק, ומה ענה לו?

- א. מה אכלו בשבע שנות הרעב שבימי אלישע? וענה - שנה א': מה שבבתים. שנה ב': מה שבשדות. שנה ג': בהמה טהורה. שנה ד': בהמה טמאה. שנה ה': שקצים. שנה ו': [מקצתם] בשר בניהם. שנה ז': בשר זרועותיהם.
- ב. מדוע "בקרבך קדוש ולא אבוא בעיר" אדרבה ישרה שכינתו. וענה - שהפרוש לא אבוא בירושלים של מעלה עד שיהיה בקרבך קדוש דהיינו בירושלים של מטה. ומצינו ירושלים למעלה דכתיב: "שחוברה לה יחדיו".
- ג. מה פירוש "ובאחת יבערו ויכסלו מוסר הבלים עץ הוא"? וענה - עבירה אחת, עבודה זרה שנקראת אבן גורמת שיבערו רשעים בגיהנום.
- ד. "כי שתיים רעות עשה עמי" לכא' הרי עשו 24? וענה - שעשו עבודה זרה שיש בה שתי רעות: א. שעזבו מקור חיים, ב. שהלכו לבארות נשברות. וכמו שפרשו הפסוק כי עברו אי כתיים וכו' שהעובדים לאש, אע"פ שהמים מכבים האש, לא המירו אלוהיהם, ועמי המיר כבודי בלא הועיל.
- ה. מדוע נאמר "ויהי כאשר 'זקן' שמואל" והרי מת בגיל 52? וענה - היה נראה כזקן, משום המעשה הבא: שהקב"ה נחם שהמליך את שאול ורצה להורגו ואמר לו שמואל שקלני כמשה ואהרן כשם שיהושע תלמידם לא בטל בחייהם, אף שאול מעשה ידי לא יתבטל בחיי. אמר הקב"ה: איך אעשה? א. להמית את שאול אי אפשר משום בקשתו של שמואל, ב. להמית את שמואל אי אפשר, שירננו הבריות שבגלל עבירה מת צעיר, ג. שלא ימותו שניהם, א"א שהגיעה שעתה של מלכות דוד ואין מלכות נוגעת בחברתה כמלא נימא. אמר הקב"ה אקפיץ עליך זקנה ולא ירננו אחריו. וזהו שנאמר "ושאול יושב בגבעה... ברמה" מי גרם לשאול שישב בגבעה [שלא מת אחר החטא] תפילתו של שמואל הרמתי. וכמו שכתוב "הרגתים באמרי פי" שיתכן שנהרג אדם לקיים צווי ה' וכמו שמת שמואל כדי שימלך דוד.

3. רב נחמן בקש בסעודה מרבי יצחק שיאמר דבר תורה. מה ענה לו ר' יצחק?

שר' יוחנן אמר אין מסיחין בסעודה שמא יקדים קנה לושט ויבוא לסכנה. אבל אחר הסעודה אמר לו בשם ר' יוחנן: 'יעקב אבינו לא מת'. והתפלא ר' נחמן א"כ מדוע הספידוהו וחנטוהו? וענה ר' יצחק שלמד זאת מהפסוק "ואתה אל תירא עבדי יעקב... הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך מארץ שבים" מקיש יעקב לזרעו, כמו שזרעו בחיים כך יעקב בחיים ויגאל יחד עמם. וממילא רק היו סבורים שמת.

4. רבי יצחק: האומר רחב רחב מיד נקרי טען לו רב נחמן שאינו מרגיש בכלום כשמזכירה. מה ענה לו?
שכוונתו דווקא למי שידועה ומכירה ומזכיר את שמה.

5. מה ברך רב יצחק את רב נחמן כשנפרדו?

משל לאדם שהלך במדבר רעב, עיף וצמא ומצא אילן שפרותיו מתוקים, צילו נאה ואמת המים עוברת תחתיו. אכל מפרותיו, שתה ממימיו וישב בצילו. כשבקש לילך אמר: אילן אילן במה אברכך? אם אומר שיהיו פרותיך מתוקים, הרי פרותיך מתוקים, אם אומר וכו'. אלא יהי רצון שהנטיעות שממך יהיו כמותך. אף אתה רב נחמן אם בתורה יש לך, בעושר יש לך, בנים יש לך. אלא יה"ר שיהיו צאצאי מעיך כמותך.